

**Idee- ja kogemusreis Saaremaale projekti „GREENPARK“ raames
12.-14. august 2026**

Idee- ja kogemusreisi eesmärk on avardada osalejate teadmisi ja tuua inspiratsiooni Arenduskoja (Lahemaa) ja Ida-Harju piirkondade arendustegevustesse, tutvustades Saaremaa parimaid praktikaid ja innovatiivseid lahendusi. Idee- ja kogemusreisil tutvume Saarte Koostöökogu (SKK) tegevuspiirkonnas kestliku maaettevõtlusega, pärandi ja kohaliku pärandi ja looduskaitsega ning kogume inspiratsiooni ja teadmisi Vilsandi rahvusparki ja Viidumäe Looduskeskuse näitel, toetades kogemuste vahetust ja koostööd rahvusparkides/kaitsealadel tegutsevate piirkondade vahel.

Sõit on ühise 21-kohalise bussiga. Buss väljub Tapalt kell 9:00 ning läheb läbi Aruküla Virtsu. Täpne marsruut täpsustub pärast registreerimise lõppu.

Aeg	Külastuskoht	Lisainfo
Kolmapäev, 12. august		
12.00-12.30	Praam Virtsu sadamast Kuivastu sadamasse	Lõuna praamil omal käel
	Sõit läbi Muhu, üle Väikese väina tammi ja Orissaare	
13.00-14.30	Saaremaa Loomaaed	https://saaremaazoo.ee/ Saaremaa Loomaaed sai alguse kahe noore unistusest ja pühendumisest. Oma väravad külalistele avas Saaremaa Zoo 2023. aasta juunis. Täna on loomaaed kodus üle 60 erinevale liigile ja pea 1000 loomale ja linnule. Elanikud ulatuvad eksootilistest liikidest armsate koduloomadeni, pakkudes külalistele mitmekesist ja põnevat elamust. Leader toetus loodusmaja ehituseks (2024), tootmis- ja kohvik-köögi rajamine (2025)
15.30-17.00	Tang OÜ, kohvik Salme sai ja Taneli majonees	https://www.facebook.com/salmesaikohvik?locale=et_EE “Salme Sai” on aastaringselt avatud kohvik ja pagarikoda, kus lisaks rikkalikule saiakeste ja kookide valikule ning mahemunadele pakutakse päevasuppi ning muidugi mahemunast valmistatud majoneese. Majoneeside degusteerimine koos Taneliga. Kohvipaus koos legendaarse sarvesaiaga. Ettevõtte on saanud Leader toetust saatesarjale „Tanel ja kanad“, õhksoojuspumbad kohvikusse. EHTNE võrgustiku
17.00-17.45	Salme viikingileiukoht	Salme viikingileiud, Salme sadam
18.00	Saabumine majutuskohhta Saaremaa Rannahotellis Mändjalas, majutus kahekohalistes tubades	https://www.saarehotell.ee/ Kuldse liivaga mererannal, Mändjala mändide all, leiate hubase Saaremaa Rannahotelli. Hotell on justkui peidetud pärl, eemal linnakärast, pakkudes rahulikku ja hubast atmosfääri.

		Õhtusöök restoranis ja saunakeskuse kasutus https://www.saarehotell.ee/saunakeskus/ Saunakeskust saab kasutada kuni kl 22.
Neljapäev, 13. august		
7.30-8.15	Hommikusöök majutuskohas	
8.15	Buss väljub hotelli juurest	
9.00-10.00	Papissaare vesilennukite baas	Peeter Suure merekindluse koosseisu kuulunud Papissaare vesilennukite baas rajati aastail 1912-1914. Selle koosseisus olid kaks lennukite angaari, varustuse- ja laskemoonalaod, bensiinihoidla, elektri jaam, kasarmud, söökla, leivatehas ja saun-pesumaja. 1914. aasta augustis toodi siia Liepajast üle 9 lennukit. Sakslased vallutasid baasi 12. oktoobril 1917 ja purustasid enamiku hooneid. Sõdadevahelisel perioodil tegutses siin Julius Teäri puulaevade tehas. 1939. aastal võtsid NSV Liidu baasiväelased Papissaare üle ja rekonstrueerisid selle taas lennusaadaks. Siin baseerunud 15. lennueskadrilli MBR-2 tüüpi vesilennukid osalesid Soome Talvesõjas. 1941. a hilissuvel pommitasid sakslased vesilennukid rusudeks. Meeskond jättis lennubaasi maha ja pani selle taganedes põlema. Aastatel 1940–1960 oli Papissaare poolsaar suletud sõjaväeala. Hiljem kasutas hooneid kohalik kalurikolhoos. Ülevaade Villu Vatsfeldilt.
10.00	Papissaare sadam sõiduks Vilsandile	Paatidesse jagunemine. Algab merereis kahe paadiga Papissaare sadamast Vikati sadamasse Vilsandi saarel
11.15	Vilsandi saarega tutvumine	Tuur Vilsandil loodusgiid Monika Kallasega.
12.15-13.00	Lõunasöök trahteris	
13.00-15.00	Vilsandi saarega tutvumine	Tuur Monika Kallasega Vilsandil jätkub
15.00	Vikati sadamast algab tagasisõit Papissaare sadamasse	
16.00-17.00	Kihelkonna kirik, orel ja kellatorn	EELK Kihelkonna Mihkli kirik Saaremaal on tuntud oma unikaalse arhitektuuri ja ajalooliste sakraalsemete poolest. Selle kompleksi tõmbenumbriteks on Eesti vanim orel ja Baltikumis ainulaadne eraldiseisev kellatorn. Kirikuõpetaja Rene Reinsoo.
17.15-18.00	Lümanda Lubjapark	Lümanda lubjapargi 1,8 kilomeetri pikkusel matkarajal saad ülevaate, kuidas paekivi koost lahti võetakse ja kuidas sellest saab lubi. Õpperada kulgeb ringikujuliselt vanade lubjaahjude vahel ja iga ahju juures on infotahvliel kirjeldatud lubja valmistamise teatud tehnoloogilise protsessi etapp. Nii saab rada läbida ka giidi kasutamata.
18.00-19.00	Lümanda Söögimaja, õhtusöök	Lümanda söögimaja tegutseb pere-ettevõtteks 1997. aastast ning pakub puhast ja traditsioonilist Saaremaa talutoitu. Alati eelistatakse ökoloogiliselt puhtaid ning kohalike talunike kasvatatud köögivilju, ainult värsket kala otse kohalikelt kaluritelt ning piim ja munad tarnitakse igapäevaselt Lümanda tunnustatud tootjatelt.
19.30	Jõuame tagasi hotelli	
Reede, 14. august		
7.30-8.30	Hommikusöök hotellis, väljaregistreerimine	

8.40	Buss väljub hotelli juurest	
9.00-11.00	Viidumäe Looduskeskus	https://www.facebook.com/p/Viidum%C3%A4e-looduskeskus-100095593590810/ Viidumäe looduskaitseala keskus. Viidumäe Looduskeskuse eesmärgiks on Saaremaa looduse uurimine ja kaitse, loodushariduse, loodusturismi ja roheteemade kompetentsi arendamine ja erinevate osapoolte koostöö soodustamine Saaremaa looduse tutvustamisel ja hoidmisel. Tegutsetakse Viidumäe looduskaitseala endistes keskusehoonetes Audakus Viidu külas, Saaremaal. Loodusmatk giidiga Triin Reitalu.
11.15-12.15	Saaremaa Kadakakoda	https://kadakakoda.ee/ Kadakasiirup Saaremaalt – unikaalne ja ehtne- sai alguse Leedri küla Orbu talu ehedas koduköögis aastal 2011, kus Orbu talu perenaine Maret, tema tütar Liisi ja idee autor Anu siirupit valmistama hakkasid. Saaremaa Kadakasiirup – see on Saaremaa kadakatest ja veest valmistatud tõmmis, millele on lisatud suhkur ning keedetud siirupiks. EHTNE võrgustiku liige. Tuur ja degustatsioon siirupiemand Liisiga (Liisi Kuivjõgi).
13.00-14.00	Saksa Talupood ja kohvik, lõunasupp ja käsitööjäätis	https://saksatalupood.ee/ Talupood sai alguse 2010.aastal, mil taastasime Kiratsi külas, Kuressaare lähistel talu vana lauda ning ehitasime selle otse tootjalt tarbijale suunatud talupood-kohvikuks. Sealt edasi võitsime kiirelt nii kohalike kui ka turistide südamed ning saime tuntuks ehtsa toorpiima ning laia kohalike toidutoodete valiku poolest. EHTNE võrgustiku liige. Meid võõrustab Sulvi Munk.
14.45	Liiva keskus Muhus	Kiire võimalus soovi korral külastada Muhu Pagareid, Muhu kalapoodi, Muhu Coopi
15.50	Praam Kuivastu - Virtsu	